Jak przeprowadzić cykl – wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj karty pracy 1–5 i powtórkę dla każdego ucznia. Na lekcję 5 przygotuj kopię wzorcowego akapitu i tabeli kryteriów (dodatki) albo wyświetl je.
- „Potop" jest w zakresie podstawowym lekturą poznawaną we fragmentach. Karty zawierają fragmenty z serwisu Wolne Lektury (domena publiczna); przy każdym podajemy tom i rozdział według tego wydania. Uczniowie nie muszą znać całej powieści – brakujące ogniwa wątku Kmicica streszcza dodatek „Wątek Kmicica".
- Przed lekcją 1 przejrzyj dodatki „Wątek Kmicica" i „Pułapki" – zawierają fakty sprawdzone w tekście.

Jak rozmawiać o powieści

- Trzymaj się tekstu: Kmicic w Kiejdanach nie rzuca buławy, „Chcę… korony!" pada nocą, a „dla pokrzepienia serc" zamyka „Pana Wołodyjowskiego".
- Radziwiłła warto oceniać na podstawie jego słów, a nie gotowej etykiety; uczniowie sami dochodzą do pojęcia zdrady.
- Konteksty (historia 1655 r., zabory, Biblia) wprowadzaj tak, żeby pogłębiały interpretację.

Ocenianie

- Sprawdzian (A i B, 6 zadań, 24 pkt, 45 minut): pięć zadań do trzech fragmentów wydrukowanych w sprawdzianie (wybór A–D, P/F, wyjaśnienie, porównanie dwóch fragmentów) oraz krótka wypowiedź argumentacyjna (teza, dwa argumenty, plan, 120–200 wyrazów). Ta ostatnia to ćwiczenie planu przed pełnym wypracowaniem.
- W zadaniach otwartych uznaje się każdą odpowiedź merytorycznie poprawną; sam cytat bez wyjaśnienia to 0 pkt.
- Wypowiedź argumentacyjną oceniaj według kryteriów w kluczu, przygotowanych na wzór kryteriów CKE. Za brak odwołania do „Potopu" przyznaj 0 pkt za całe zadanie.
- Karty pracy sprawdzaj i komentuj: co jest dobre, co poprawić i jak to zrobić.

PIERWSZA ŁAWKA

LEKCJA 1 Z 5 · „POTOP" – CYKL LEKCJI

Kiejdany – ugoda, buławy i słowo „zdrajca"

Lekcja 1 z 5. **Pytanie lekcji:** Kto w Kiejdanach jest wierny – i komu? „Potop" jest w zakresie podstawowym lekturą obowiązkową poznawaną we fragmentach. Fragmenty w kartach pochodzą z serwisu Wolne Lektury; przy każdym podajemy tom i rozdział.

Przedmiot	Język polski
Klasa	liceum i technikum, klasa 2
Cykl	„Potop" – cykl lekcji – lekcja 1 z 5
Temat lekcji	**Kiejdany – ugoda, buławy i słowo „zdrajca"**
Czas	45 minut
Metody	rozmowa kierowana, praca z tekstem informacyjnym, głośne czytanie fragmentów, analiza fragmentu w parach, krótka notatka na koniec lekcji
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w parach, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	karta pracy 1, fragmenty „Potopu" (karta), tabela z przebiegiem wątku Kmicica (dodatek), tablica

Cel ogólny

Poznanie tła historycznego „Potopu" i odczytanie sceny uczty w Kiejdanach jako chwili, w której każdy musi wybrać między posłuszeństwem wodzowi a wiernością ojczyźnie.

Cele operacyjne – uczeń po lekcji:

- Uczeń sytuuje „Potop” w Trylogii i w historii (najazd szwedzki 1655 r.) oraz wyjaśnia, czym jest powieść historyczna.
- Uczeń porównuje racje Stankiewicza i odpowiedź Radziwiłła.
- Uczeń wyjaśnia znaczenie gestu rzucenia buławy.
- Uczeń opisuje zachowanie Kmicica i Oleńki w scenie uczty, odwołując się do słów tekstu.

Cele w języku ucznia

- Opowiesz, czym jest „Potop” i o jakim czasie mówi.
- Porównasz racje pułkowników i hetmana.
- Wyjaśnisz, przed jakim wyborem staje Kmicic.

Wymagania z podstawy programowej

- **I.1.7** – wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe
- **I.1.3** – rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, sonet, satyrę, balladę, dramat romantyczny, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe
- **I.1.9** – rozpoznaje w utworze i interpretuje sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej
- **I.1.14** – wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny

Źródło: podstawa programowa dla liceum i technikum z 2018 r. w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1019) – obowiązuje we wszystkich klasach w roku szkolnym 2026/2027.

Kryteria sukcesu

- Potrafię podać, o jakich wydarzeniach mówi „Potop” i co jest w nim zmyślone.
- Potrafię podać jeden argument Stankiewicza i jeden Radziwiłła.
- Potrafię wyjaśnić, co oznacza rzucenie buławy pod nogi hetmana.
- Potrafię opisać reakcję Kmicica i Oleńki, przywołując ich słowa.

Wątek kmicica – co dzieje się w kolejnych częściach

Miejsce w powieści	Co się dzieje (według tekstu)
T. I, wstęp i rozdz. I–VIII	Herakliusz Billewicz w testamencie zapisuje Kmicicowi wieś Lubicz, a wnuczkę Oleńkę zobowiązuje do poślubienia go, chyba że splamiłby sławę „szpetnymi uczynkami”. Laudańska szlachta wybija kompanów Kmicica, a on podpala Wołmontowicze. Porywa Oleńkę; Wołodyjowski odbija ją i rani Kmicica w pojedynku.
T. I, rozdz. XIII–XIV	Kmicic przysięga Radziwiłłowi na krucyfiks, że go nie opuści. Na uczcie w Kiejdanach odczytano ugodę ze Szwedami; pułkownicy rzucają buławy i wołają „Zdrajca!”. Kmicic nie odpowiada na wezwanie księcia. Nocą Radziwiłł przekonuje go, że chce ratować kraj, i wyznaje: „Chcę… korony!”.
T. I, rozdz. XXV–XXVI	Książę Bogusław odkrywa przed Kmicicem prawdziwe zamiary Radziwiłłów. Kmicic porywa Bogusława, ten ucieka i postrzela go.
T. II, rozdz. II	Kmicic pisze krwią list, w którym wypowiada służbę Radziwiłłowi; w liście ostrzegającym pułkowników podpisuje się jako Babinicz; potem modli się o nowe życie.
T. II, rozdz. XII–XVIII	Babinicz przybywa na Jasną Górę, spowiada się u księdza Kordeckiego i walczy po stronie obrońców klasztoru. Wysadza olbrzymią szwedzką kolubrynę; ogłuszony trafia do niewoli.
T. III, rozdz. XXX	W kościele w Upicie ksiądz czyta list królewski o zasługach Kmicica. Oleńka całuje go w rękę, a na ganku w Wodoktach mówi: „Jędruś! ran twoich niegodnam całować!”.

PIERWSZA ŁAWKA

Pułapki – sprawdzone w tekście

- Słowa „dla pokrzepienia serc” zamykają „Pana Wołodyjowskiego”, czyli całą Trylogię – nie „Potop”. W tekście jest „dla pokrzepienia”, nie „ku pokrzepieniu”.
- W Kiejdanach buławy rzucają m.in. Stankiewicz, Mirski, Wołodyjowski i Oskierko. Kmicic buławy nie rzuca i nie przechodzi do księcia na wezwanie – stoi „jak skamieniały”.
- „Chcę… korony!” Radziwiłł mówi nocą w rozmowie z Kmicicem, a nie na uczcie.
- List krwią Kmicic podpisuje własnym nazwiskiem. Nazwiskiem Babinicz podpisuje przestrogę dla pułkowników.
- Kolubrynę Kmicic wysadza sam, nocą, podkradłszy się rowem pod szaniec; po wybuchu leży ogłuszony w rowie i trafia do niewoli.
- „Potop” jest w zakresie podstawowym lekturą poznawaną we fragmentach. Pomyłka w jego treści to na maturze błąd rzeczowy, nie błąd kardynalny – ale też kosztuje punkty.

Przebieg lekcji

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Wejście: rozkaz czy sumienie	• Pyta: „Czy żołnierz zawsze powinien słuchać dowódcy? Kiedy wolno mu odmówić?”. • Podaje temat, kryteria sukcesu i pytanie lekcji: „Kto w Kiejdanach jest wierny – i komu?”.	• Odpowiadają, np.: „Gdy rozkaz jest sprzeczny z prawem albo krzywdzi innych”. • Zapisują temat i pytanie lekcji.
5–13 min	Trylogia i najazd szwedzki	• Poleca przeczytać tekst „Powieść o czasie potopu” (zadanie 1) i wykonać polecenia. • Zapisuje na tablicy: Trylogia, 1655, Kiejdany, Jasna Góra, postacie historyczne – postacie zmyślone.	• Czytają tekst i rozwiązują zadania 1.1–1.2. • Dzielą postacie na historyczne (Radziwiłł, Kordecki) i zmyślone (Kmicic, Oleńka).
13–25 min	Ugoda i protest	• Czyta fragment z ugodą i wystąpieniem Stankiewicza (zadanie 2). Pyta: „Jak ugoda uzasadnia poddanie się Szwedom? Do czego odwołuje się Stankiewicz? Czym odpowiada Radziwiłł?”.	• Wskazują w ugodzie słowa „koniecznością zmuszeni”; Stankiewicz przypomina „dzieło Władysławowe i Zygmunta Augusta” i dobre imię rodu. • Zauważają, że Radziwiłł nie odpowiada na te racje, tylko powołuje się na władzę hetmana i grozi. Wykonują zadanie 2.
25–37 min	Buławy i wybór Kmicica	• Czyta fragment o buławach (zadanie 3). Pyta: „Co znaczy rzucić buławę pod nogi hetmana? Co robi Kmicic? Czego żąda od niego Oleńka i jak reaguje, gdy wyciąga do niej ręce?”.	• Wyjaśniają: buława to znak władzy pułkownika; rzucając ją, pułkownicy odmawiają służby hetmanowi. • Zauważają, że Kmicic stoi „jak skamieniały” i pyta: „com ja uczynił?”; Oleńka woła „Wybieraj!” i cofa się „ze

		• Przypomina, że Kmicic przysiągł wcześniej Radziwiłłowi na krucyfiks, że go nie opuści (t. I, rozdz. XIII).	wstrętem”. Wykonują zadanie 3.
37–45 min	Podsumowanie: notatka w trzech zdaniach	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o trzy zdania: komu są wierni pułkownicy, komu Radziwiłł i dlaczego Kmicic się waha. • Kilka osób czyta notatki; nauczyciel komentuje jedną według kryteriów sukcesu.	• Piszą notatkę (zadanie 4), np.: „Pułkownicy wybierają wierność ojczyźnie i wspólnocie, dlatego odrzucają buławy. Radziwiłł żąda posłuszeństwa wobec siebie. Kmicic jest związany przysięgą, a jednocześnie czuje, że stało się coś złego.” • Oceniają swoje notatki według kryteriów sukcesu.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie sądzą, że Kmicic od razu staje po stronie pułkowników. Reakcja: wróć do karty – Kmicic stoi „jak skamieniały” i nie rzuca buławy; nauczyciel może dodać zdanie z pominiętej części rozdziału: „Kmicic nie przyłączył się do nich”.
- Uczniowie nie rozumieją dawnych słów (buława, ugoda, protestacja). Reakcja: wypisz je na tablicy i ustal znaczenia z kontekstu.
- Uczniowie uważają wszystkie postacie za historyczne. Reakcja: wróć do tekstu informacyjnego i podziału na tablicy.

Ewaluacja lekcji

- Notatki: czy uczniowie odróżniają wierność wodzowi od wierności ojczyźnie?
- Czy w zadaniu 2 uczniowie zauważyli, że Radziwiłł nie odpowiada na racje Stankiewicza?
- Samoocena według kryteriów sukcesu.

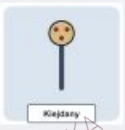
Karta pracy do lekcji 1

Kiejdany – ugoda, buławy i słowo „zdrajca”

13 pkt
RAZEM

Imię i nazwisko ..... Data ..... Wynik: ..... / 13 pkt

Pamiętaj: W Kiejdanach Kmicic nie rzuca buławy – stoi jak skamieniały

1 Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

___ / 5 pkt

Powieść o czasie potopu

„Potop” to druga część Trylogii Henryka Sienkiewicza. Pierwszą jest „Ogniem i mieczem” (o powstaniu Chmielnickiego), trzecią „Pan Wołodyjowski” (o wojnie z Turcją). „Potop” ukazywał się w odcinkach w prasie w latach 1884–1886, gdy Polski nie było na mapie Europy.

Tytuł nawiązuje do najazdu szwedzkiego na Rzeczpospolitą, który zaczął się w 1655 r. W powieści, tak jak w historii, hetman wielki litewski Janusz Radziwiłł zawiera w Kiejdanach ugodę ze Szwedami, a paulini pod wodzą przeora Augustyna Kordeckiego bronią klasztoru na Jasnej Górze.

Obok postaci historycznych występują bohaterowie zmyśleni: Andrzej Kmicic, chorąży orszański, i Aleksandra (Oleńka) Billewiczówna. Na tym polega **powieść historyczna**: fikcyjne losy splatają się z prawdziwymi wydarzeniami, a przeszłość ma ożyć w szczegółach języka, obyczaju i stroju.

Tekst własny przygotowany do cyklu

1.1 Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

___ / 3 pkt

1. „Potop” jest drugą częścią Trylogii.	P	F
2. Andrzej Kmicic jest postacią historyczną.	P	F
3. Przeor Kordecki jest w powieści jednym z przywódców obrony Jasnej Góry.	P	F

1.2 Wyjaśnij, czym jest powieść historyczna, i podaj przykład z „Potopu”.

___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

2 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

T. I, rozdz. XIII – ugoda i protest Stankiewicza

Komorowski wstał, rozwinął leżący przed sobą pargamin i począł czytać straszną ugodę rozpoczynającą się od słów:

„Nie mogąc lepiej i dogodniej postąpić w najburzliwszym teraźniejszym rzeczy stanie, po utraceniu wszelkiej nadziei na pomoc najjaśniejszego króla, my, panowie i stany Wielkiego Księstwa Litewskiego, koniecznością zmuszeni, poddajemy się pod protekcję najjaśniejszego króla szwedzkiego na tych warunkach: (…)”

(…) siwy jak gołąb pułkownik Stankiewicz zabrał głos i począł błagać:

— Mości książę! Uszom własnym wierzyć nie chcemy! Na rany Chrystusa! także to ma pójść wniwecz dzieło Władysławowe i Zygmunta Augusta? Zali można, zali godzi się braci odstępować, ojczyzny odstępować i z nieprzyjacielem unię zawierać? Mości książę, wspomnij na imię, które nosisz, na zasługi, które ojczyźnie oddałeś, na sławę niepokalaną dotąd rodu twego i zedrzyj, i podepcz ten dokument haniebny! (…)

(…) Radziwiłł podniósł swoją potężną głowę i błyskawice gniewu poczęły przelatywać mu po czole; nagle wybuchnął:

— Waszmościom że to przystoi pierwszym dawać przykład niekarności? Wojskowym że to przystoi wodza, hetmana odstępować i protestację zanosić? Wy to chcecie być moim sumieniem? Wy chcecie uczyć mnie, jak dla dobra ojczyzny postąpić należy? Nie sejmik to i nie na wota was tu wezwano, a przed Bogiem ja biorę odpowiedzialność!

I dłonią uderzył się w pierś szeroką poglądając iskrzącym wzrokiem na żołnierzy, a po chwili zakrzyknął:

— Kto nie ze mną, ten przeciw mnie! Znałem was, wiedziałem, co będzie!… A wy wiedzcie, że miecz wisi nad waszymi głowami!…

Henryk Sienkiewicz, „Potop”. Tekst według wolnelektury.pl (podstawa: red. Julian Krzyżanowski, PIW, Warszawa 1972), t. I, rozdz. XIII

2.1 **Czym według ugody uzasadnia się poddanie Litwy pod protekcję króla szwedzkiego?**

___ / 1 pkt

A. przegraną wojną z Turcją

B. koniecznością i utratą nadziei na pomoc króla polskiego

C. prośbą pułkowników

D. wolą szlachty wyrażoną na sejmiku

2.2 **Porównaj, do czego odwołuje się Stankiewicz, a do czego Radziwiłł w odpowiedzi.**

___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

3 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

T. I, rozdz. XIII – buławy pod nogami księcia

Wtem Stankiewicz w uniesieniu rozpaczy wyciągnął pułkownikowską buławę zza pasa i cisnął ją z trzaskiem do nóg księcia. Drugi cisnął Mirski, trzeci Józefowicz, czwarty Hoszczyc, piąty, blady jak trup pan Wołodyjowski, szósty Oskierko — i toczyły się po podłodze buławy, a jednocześnie w tej lwiej jaskini, lwu do oczu, coraz więcej ust powtarzało straszliwy wyraz:

— Zdrajca!… zdrajca!…

(…)

Kmicic od pierwszej chwili, w której książę wzniósł toast na cześć Karola Gustawa, zerwał się wraz ze wszystkimi z miejsca, oczy postawił w słup i stał jak skamieniały, powtarzając zbladłymi wargami:

— Boże!… Boże!… Boże!… com ja uczynił?…

(…)

Na twarz Billewiczówny wystąpiły płomienie, a oczy jak gwiazdy jasne utkwiła w Kmicicu:

— Hańba tym, którzy przy hetmanie stają!… Wybieraj!… Boże wszechmogący!… Co waćpan czynisz?!… Wybieraj!…

(…)

Nagle zwrócił się do Billewiczówny i wyciągnął do niej ręce:

— Oleńka!… Oleńka!… — powtórzył z jękiem żałosnym, jak dziecko, które krzywda spotyka.

Lecz ona cofnęła się ze wstrętem w twarzy i zgrozą.

Henryk Sienkiewicz, „Potop". Tekst według wolnelektury.pl (podstawa: red. Julian Krzyżanowski, PIW, Warszawa 1972), t. I, rozdz. XIII

3.1 **Wyjaśnij, co oznacza rzucenie buław pod nogi Radziwiłła.** ___ / 1 pkt

3.2 **Opisz zachowanie Kmicica i Oleńki w tej scenie. Przywołaj po jednym ich słowie lub zwrocie.** ___ / 2 pkt

4 **Napisz trzy zdania notatki: komu są wierni pułkownicy, komu Radziwiłł i dlaczego Kmicic się waha.** ___ / 2 pkt

LEKCJA 2 Z 5 · „POTOP" – CYKL LEKCJI

„Chcę… korony!" – racje zdrajcy

Lekcja 2 z 5. **Pytanie lekcji:** Czy Radziwiłł jest zdrajcą, czy ratuje kraj? Pracujemy na rozmowie Radziwiłła z Kmicicem nocą po uczcie (t. I, rozdz. XIV) i na wypowiedzi hetmana z lekcji 1. W tabeli w zadaniu 3 dwie wypowiedzi pochodzą z nocnej rozmowy (rozdz. XIV, omówione swoimi słowami), a dwie są cytatami z uczty (rozdz. XIII, karta 1).

Przedmiot	Język polski
Klasa	liceum i technikum, klasa 2
Cykl	„Potop" – cykl lekcji – lekcja 2 z 5
Temat lekcji	**„Chcę… korony!" – racje zdrajcy**
Czas	45 minut
Metody	głośne czytanie, rozmowa kierowana, analiza fragmentu w parach, dyskusja, krótka wypowiedź pisemna
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w parach, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	karta pracy 2, fragmenty „Potopu" (karta), tablica

Cel ogólny

Analiza nocnej rozmowy Radziwiłła z Kmicicem jako wypowiedzi perswazyjnej i ocena racji, którymi hetman tłumaczy ugodę ze Szwedami.

Cele operacyjne – uczeń po lekcji:

- Uczeń odtwarza tok rozumowania Radziwiłła.
- Uczeń wskazuje środki retoryczne w wypowiedzi hetmana i określa ich funkcję.
- Uczeń odróżnia w tej wypowiedzi argumenty rzeczowe od pozamerytorycznych.
- Uczeń ocenia postawę Radziwiłła i uzasadnia ocenę.

Cele w języku ucznia

- Odtworzysz, jak Radziwiłł tłumaczy swoją decyzję.
- Wskażesz środki, którymi chce przekonać Kmicica.
- Ocenisz, czy cel usprawiedliwia jego środki.

Wymagania z podstawy programowej

- **I.1.7** – wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe
- **III.1.2** – wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej
- **III.1.4** – wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę
- **III.1.5** – rozróżnia typy argumentów, w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam)

Źródło: podstawa programowa dla liceum i technikum z 2018 r. w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1019) – obowiązuje we wszystkich klasach w roku szkolnym 2026/2027.

Kryteria sukcesu

- Potrafię streścić rozumowanie Radziwiłła w trzech krokach.
- Potrafię wskazać w jego wypowiedzi wykrzyknienie, porównanie i powtórzenie.
- Potrafię wskazać jeden argument rzeczowy i jeden pozamerytoryczny.
- Potrafię ocenić Radziwiłła, odwołując się do jego słów.

Pułapki – sprawdzone w tekście

- Słowa „dla pokrzepienia serc” zamykają „Pana Wołodyjowskiego”, czyli całą Trylogię – nie „Potop”. W tekście jest „dla pokrzepienia”, nie „ku pokrzepieniu”.
- W Kiejdanach buławy rzucają m.in. Stankiewicz, Mirski, Wołodyjowski i Oskierko. Kmicic buławy nie rzuca i nie przechodzi do księcia na wezwanie – stoi „jak skamieniały”.
- „Chcę… korony!” Radziwiłł mówi nocą w rozmowie z Kmicicem, a nie na uczcie.
- List krwią Kmicic podpisuje własnym nazwiskiem. Nazwiskiem Babinicz podpisuje przestrogę dla pułkowników.
- Kolubrynę Kmicic wysadza sam, nocą, podkradłszy się rowem pod szaniec; po wybuchu leży ogłuszony w rowie i trafia do niewoli.
- „Potop” jest w zakresie podstawowym lekturą poznawaną we fragmentach. Pomyłka w jego treści to na maturze błąd rzeczowy, nie błąd kardynalny – ale też kosztuje punkty.

Przebieg lekcji

Cele w języku ucznia

- Przypomnisz, czym zawinił Kmicic.
- Wyjaśnisz, co Kmicic pisze o sobie i o księciu.
- Wyjaśnisz, po co mu nowe nazwisko.

Wymagania z podstawy programowej

- **I.1.7** – wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe
- **I.1.9** – rozpoznaje w utworze i interpretuje sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej
- **I.1.15** – rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości
- **I.1.14** – wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny

Źródło: podstawa programowa dla liceum i technikum z 2018 r. w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1019) – obowiązuje we wszystkich klasach w roku szkolnym 2026/2027.

Kryteria sukcesu

- Potrafię wymienić dwie winy Kmicica sprzed Kiejdan i jedną z Kiejdan.
- Potrafię wyjaśnić, czym według listu różni się „błąd” od „zdrady”.
- Potrafię wskazać w modlitwie słowa, które są wyznaniem winy.
- Potrafię wyjaśnić, dlaczego Kmicic nie podpisuje przestrogi własnym nazwiskiem.

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

„Potop” – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, liceum i technikum, klasa 2

Podgląd pokazał 12 z 53 stron. Pełna wersja: 53 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- plan cyklu i wskazówki dla nauczyciela: jak przygotować i przeprowadzić lekcje oraz jak oceniać
- Lekcja 1 (45 min): Kiejdany – ugoda, buławy i słowo „zdrajca” – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minuta po minucie) i karta prac
- Lekcja 2 (45 min): „Chcę… korony!” – racje zdrajcy – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minuta po minucie) i karta pracy
- Lekcja 3 (45 min): Kmicic – wina, list pisany krwią i nowe nazwisko – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minuta po minucie) i kart
- Lekcja 4 (45 min): Jasna Góra, kolubryna i list króla – bohater „dla pokrzepienia serc” – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minut
- Lekcja 5 (45 min): Jak pisać o „Potopie”?
- sprawdzian w dwóch grupach (A i B, po 24 pkt) oraz klucz odpowiedzi i zasady oceniania do wszystkich kart.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/cykl-lekcji-jezyk-polski-potop-liceum-klasa-2